

BALATON

A BALATONI
SZÖVETSÉG
HIVATALOS
ÉRTESÍTŐJE

TARTALOM: Lóczy Lajos. — Sürgős tennivalók. — A Balaton és az iskolák. — Mit írtak a Balatonról? — A Balaton körül. — Hivatalos értesítések. — Hirdetések.

Lóczy Lajos.

NEM HISZEM, hogy volna ma Magyarországon intelligens ember, a ki nem tudná, hogy ki az a Lóczy Lajos. A Balaton körül pedig nemcsak az intelligens emberek, hanem azt mondhatnám, minden ember tudja, hogy ki ő. Valahol Badacsony felé történt, hogy együtt jártunk, mint rendszeren, a szőlők között, késő nyáron, a mikor már lehet itt-ott érett szőlőt is látni. Lóczy a szőlők közt követ kopácsolva kapaszkodott fel valami magaslatra, én meg az úton kerültem fel reá, hogy fényképet készítek a kilátásról. Odafenn valami hegypásztorral szóba elegyedtem, beszélgetve az ideai szőlőtermésről. Érdekléssel nézte a fotografálómasinát. Egyszerre bukdácsoló alakot vesz észre a tőkék közt.

Hivatásának teljes tudatában kezdő vizsga szemmel fűrkészni, ki az, mi az, ki bilingérez ott a szőlők közt. Látja, hogy lele hajlik, mintha megkóstolna valamit, aztán megint tovább megy. Az én pásztó-

rom összevonja a szemöldökét botja után nyulóg-móg magában:

— Ejnye, ki az? ... Ja, a Lóczy! ...

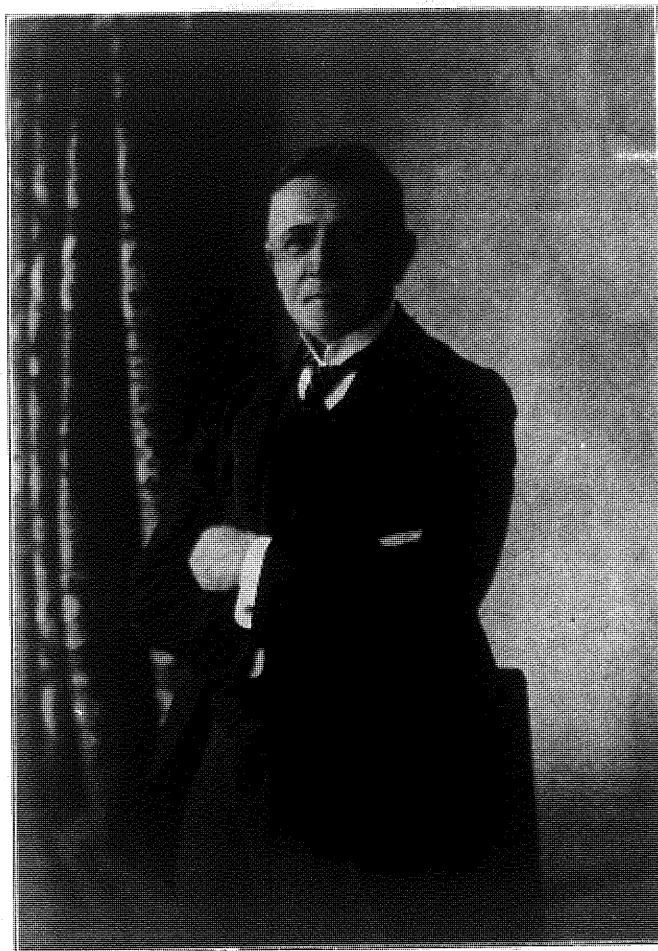
Azzal nyugodtan letette a botját és tovább beszélgetett velem.

— Hát maga ismeri a Lóczyt?

— Hát persze hogy ismerem! Mindenki ismeri itt nálunk!

Persze, hogy mindenki ismeri és mindenki

megbecsüli! Van annyi intelligencia a magyar emberben, hogy észreveszi, miszerint a Balatonkultusz, a Balatonvendégforgalma azóta indult meg rohamlépésekben, a mióta Lóczy kezébe vette a Balaton tudományos tanulmányozását és valósággal felfedezte a Balatont. Gyermekkoromat ott töltöttem a mi édes tavunk mellett. Tudom, hogy még a nyolczvanas években is milyen szörnyen kezdetleges viszonyok voltak ott. Különösen a déli parton. Az északi part falvaiban piszok, szenny, szegénység. A kevés nyaraló fürdőbódéját minden bucsúkor felgyújtották csupa virtusko-

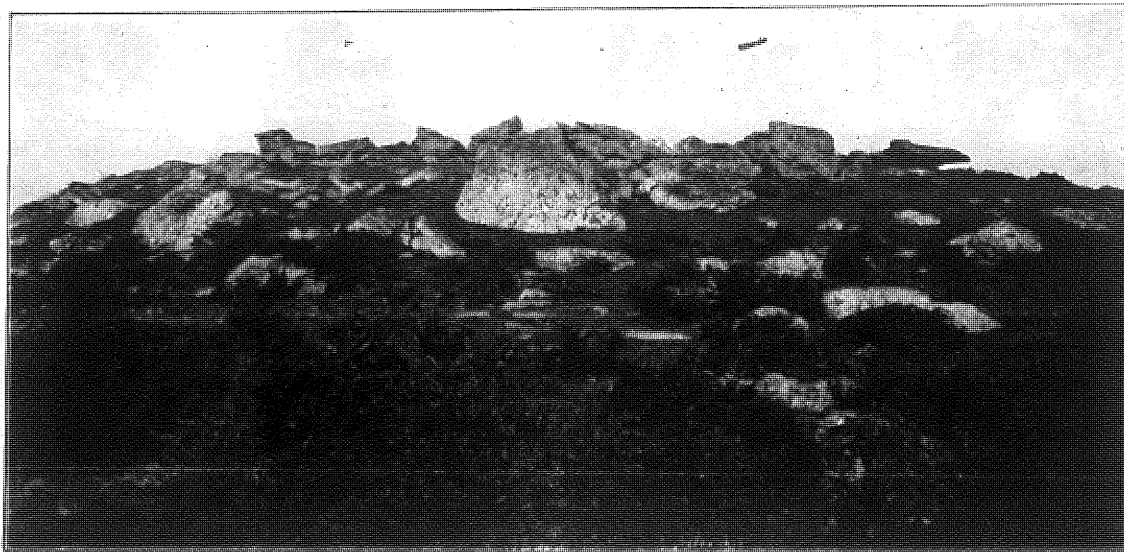

Lóczy Lóczy Lajos dr., egyetemi ny. r. tanár, a Magyar Földtani Intézet igazgatója, a Magyar Földrajzi Társaság elnöke, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Balaton Szövetség tiszteletbeli tagja stb. — Kurzweil felvétele.

dásból. A nyaralókkal hetvenkedők, gorombák voltak, a falusi fürdőhelyeken csak azért is ott fürösztöttek a falu kondáját, ahol az «urak» fürödtek.

A déli parton meg regénybeillő utazás volt

A kocsmáros nem valami örömmel fogadott, mert azt mondja, ha megtudják, hogy kaputos ember szállt meg nála, biztosan felverik az éjszaka a csárdáját! No, köszönöm szépen!

A Kővágódors mellett levő kőtenger. — Lóczy felvétele.

végigmenni. Talán 1892-ben vagy 93-ban volt, késő ősszel, Szántódról indultam szekérral a völgyben fölfelé s késő este járt, a mikor megint kijutottam arra a tájra, a hol ma Földvár-fürdő van. Az országút (?) mellett nem volt más,

Éjjel unalmas vonyitást hallottam a Balaton felől, mintha valami pusztán a kutyák üvöltötték volna a holdat. Tudtommal arra nincsen puszta. Kérdeztem reggel a kocsmárost, hogy miféle pusztán üvöltöttek az éjjel úgy a kutyák?

Alsódors. Kúthegyi kőfejű. — Lóczy felvétele.

csak a félelmes külsejű földvári csárda. Mivel besötétedett, nem mehettünk tovább, meg kellett szállnom. Fagyott, deres, kissé havas volt a világ, rém barátságtalan volt az egész vidék.

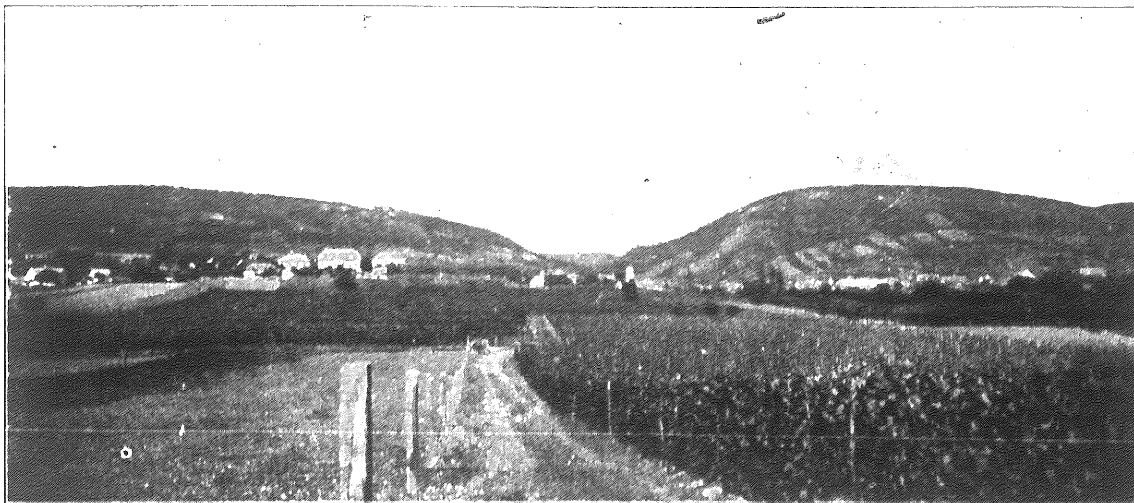
— Nem kutyák voltak azok, hanem farkasok ott lenn a berekben!

Igy festett az a hely ezelőtt 20 évvel, a hol ma a villamosan világított, vízvezetékekkel s

minden földi kényelemmel ellátott Földvár-fürdő pompázik!

Eltagadhatatlan, hogy a Magyar Földrajzi Társaság Balaton-Bizottságának a működésével, a Balaton gyönyörűségeinek hirdetésével kez-

jük, parkjuk berendezésekor. Bizottságunk hozta az első motoresónakot a tóra stb. Nem lehet azt elmondani, hogy mi mindenbe beleszóltunk, különösen pedig mit mindent megmozgatott Lóczy! Én láttam, tanuja vagyok annak a

Balatonarács. A Koloska-völgy nyílása. Balról a Tamás-, jobbról a Péter-hegy. — Lóczy felvétele.

dődik a Balaton-kultusz. Budapesten egymásután tartottuk az előadásokat a Balatonról, cikkezünk tudományos és népszerű módon. A tudósok egész kis serege látogatta a tavat, megismerte, hirdette mindenfelé. A siófoki fürdő-

képtelen levelezésnek, a mit Lóczy folytatott a Balaton ügyében. Nincs az a politikai ágens, a ki olyan tevékenységet fejtett volna ki, mint ez a csodálatos férfiú. Befogott mindenkit, a kit csak ért, a nagyszabású tudományos munkába.

Balatonarács. A Koloska-dolomit sziklái. — Lóczy felvétele.

részvénytársaság tőlünk nyerte első biztatását, bátorítását. A balatontavi gőzhajóstársaság állandó kapcsolatba került a Bizottsággal. A keszthelyiek a Bizottságtól kértek tanácsot vendéglő-

Mindenkiben fel tudta ébreszteni az érdeklődést, mindenkit tudott használni. A földbirtokosoktól, nyaralóktól kezdve, a jegyzőkön, a szép asszonyokon és szép lányokon, a papokon és katoná-

kon át az utolsó halászegényig, mindenki munkatársa lett; s a Balaton fel volt verve, a mozgalom megindult . . .

Bizony, ha egyszer a Balaton környéke világ-

földrajzi oktatása fölé emelte s tevékenységével, különösen a Balaton tudományos tanulmányozásával a magyar tudománynak külföldön olyan elismerést szerzett, a milyennel kevés magyar

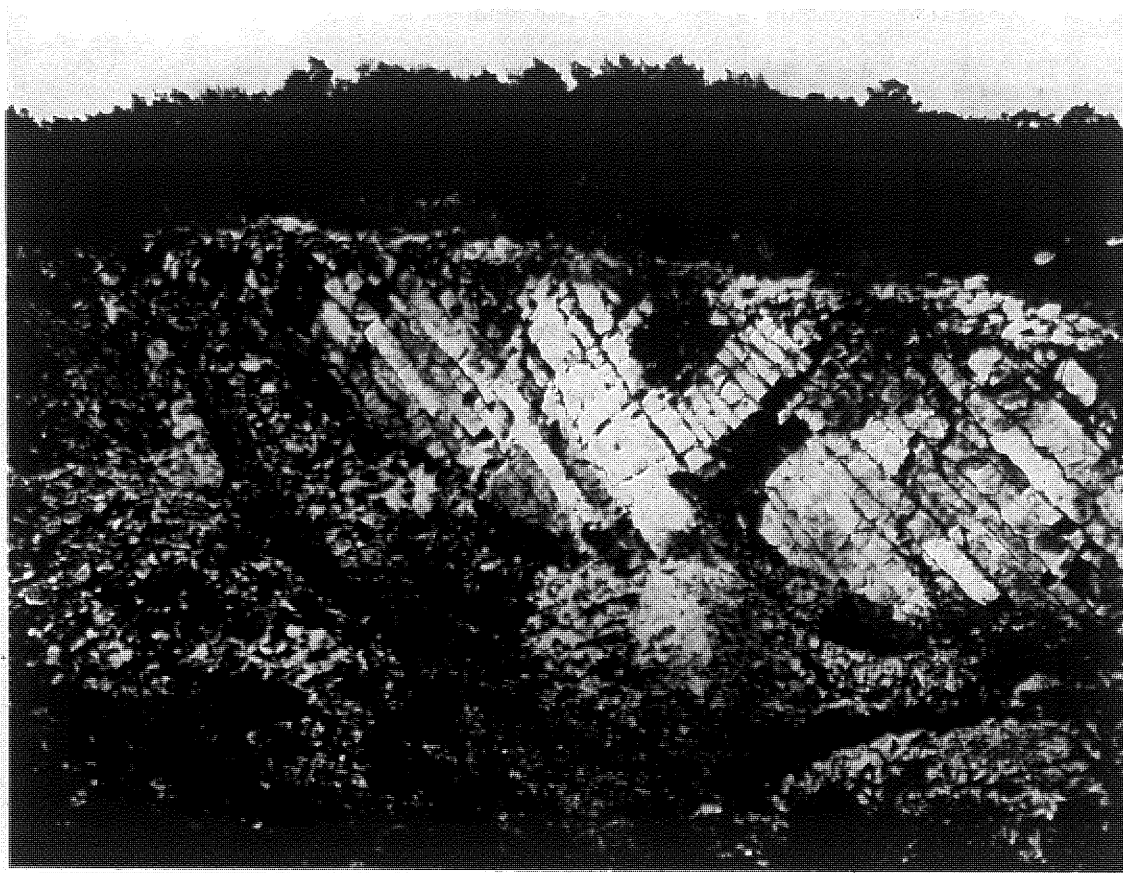

Balatonfüred. A kéki völgy medenczéje a Meleghegyről nézve. — Lóczy felvétele.

üdülőhely esz, a mint megérdemli, akkor Lóczy is megérdemli, hogy a tihanyi Óvár tetejére akkora szobrot állítsanak neki, hogy meglássék az egész Balatonról!

Lóczy a hazai geografiában korszakot alkotó

tudós dicsekedhetik. A berlini földrajzi társaság folyóirata egyenesen megmondja, hogy a Balaton-tanulmányozás olyan nagyszerű munka, a melyhez hasonló, még csak hozzá fogható sincs Németországban!

Balatonfüred. A kéki völgy nyílásának taloldalán levő kőfejtő. — Lóczy felvétele.

nagymester. Ő honosította meg az eredeti tanulmányokon alapuló geográfiai kutatásokat, a modern geografia észlelő módszereit. Ezzel a magyar földrajzi oktatást sok nyugati nemzet

Ez a «nemzeti geografia!»
venni kell és nem beszélni! Vannak ugyan, a kik Lóczy tudományos érdemeit akarják lekicsinyelni, de ezeket a jövő tisztultabb,

személyeskedésektől ment ítélete el fogja seperni, s annál tisztábban, annál magasabban áll Lóczy alakja, a kinek egész élete nem más, mint ideális, minden önérdéktől ment törekvés a magyar tudomány előbbrevitelére.

A Balaton környéke, bátran elmondhatjuk,

más vidékeken, hasonló felépítésű területeken szó sem lehet!

A Bakony és Balaton-felvidék a Bizottság tanulmányai előtt is már hazánk geológiailag legjobban ismert vidékeihez tartozott. De a tanulmányok tökéletesbedésének éppen ez a

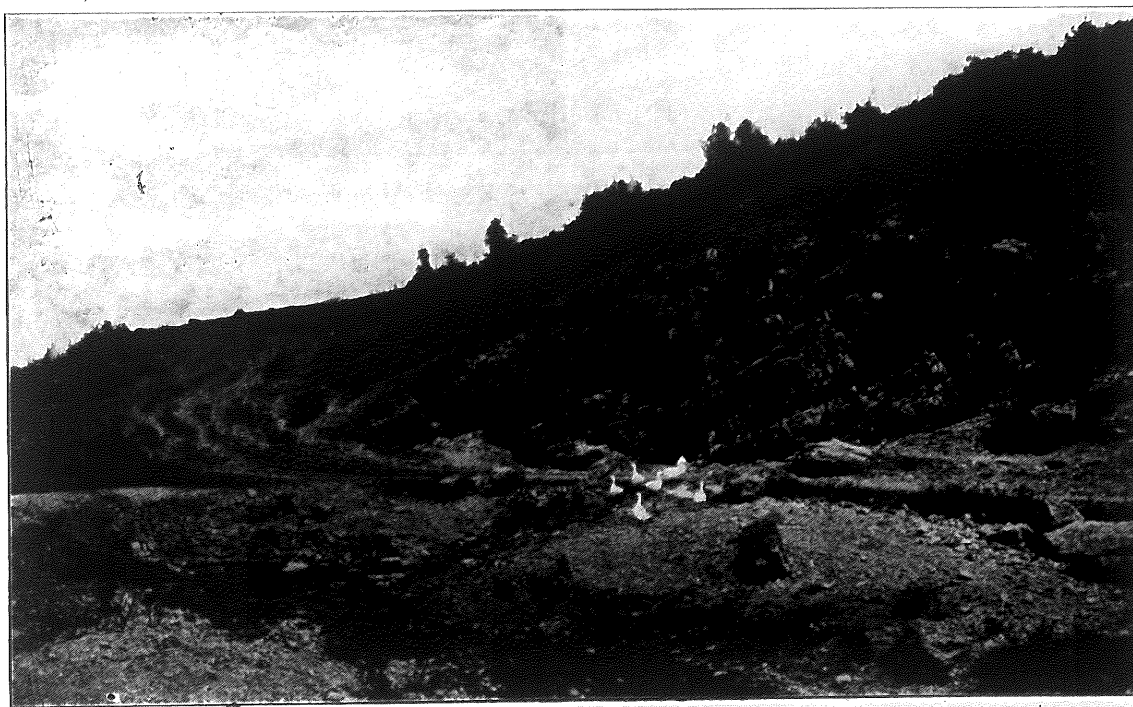
Balatonfüred. A Bocsár-szőlők, a Bocsár-, Száka- és Győrhegygyel — Lóczy felvétele.

ma a világ legjobban ismert területei közé tartozik, ha nem éppen a legjobban ismert.

A tó és környékének tudományos tanulmányozása oly mintaszerű, hogy akárki ezentúl tóval vagy úgynevezett rögös hegységgel akar foglalkozni, a milyen a mi Balaton-felvidékünk, annak elő kell venni a Balaton tudományos tanulmányozásának eredményeit s abból kell megtanulnia, hogy miképpen kell tanulmányozni. A tudomány általános törvényeit is igen sok

legjobb példája. A munkálatok megkezdése előtt a felvidék rétegeiből 600-féle fosszilis (kövült) állatmaradványt ismertünk. Ma többet, mint 6000-et! Ma a triasz-kort a Balaton környékéről jobban ismerjük, mint az Alpokban!

A balatonmelléki emberek mindnyájan ismerik Lóczyt. Egyszerű, minden nagyképűség nélküli megjelenése elég, hogy mindenki hive legyen törekvéseinek. Sok kedves anekdóta jár közszájon róla a tó partján. Igénytelensége,

Balatonfüred. A Siske-forrás. — Lóczy felvétele.

értékes részlettel gazdagította, de különösen ez a tanulmány vetett először világot egy töredezett, de nem gyűrt, úgynevezett röghegység szerkezetére, olyan részletességgel, a milyenről

gyors munkájából származó szórakozottsága, sokszor következtelenségnek látszó tettei, meglepetésszerű felfogásváltozásai, irányváltatói feltűnőek és szinte legendás alak lett belőle.

Balatonalmádi. A háttérben a kenesei magas partok. — Lóczy felvétele.

A nem tudományos dolgokban sokszor egész naivnak tűnik fel, sokszor mosolyognak rajta, de mindig szeretik és igen, igen nagyra becsülik.

A legjellemzőbb dolog velem az egyik pusztán történt Kenese közelében. Az illető földbirtokosnál még nem voltunk sohasem s mivel kerülő úton értesültünk, hogy ezért neheztel, elhatároztuk, hogy a kenesei magas partok tanulmányozása közben be fogunk oda térni. Magam, mint Lóczy adjunktusa, városi ruhában, elegáns felöltőben, kemény kalappal vettem részt akkor ezen a kiránduláson, nem tudom már miért. Ő meg vászon

turistaruhájában volt. Reggel beszóltunk a pusztára, hogy ebédre ide jövünk. A földesúr nem volt ott, kinn volt a határban. Aztán lementünk a partra. Lóczy felmászott az omladékos falakra, én meg alulról irányítottam, hogy melyik réteget nézze meg közlőrl, mert csak innen alulról, messziről lehetett látni a rétegek különböző színeit. A földesúr közben visszatért a pusztára, értesült ottlétünkről; sietett utánunk. Bemutakozott s csodálkozva látta tevékenységünket.

meg a segédje! Erre büszkébb volt Lóczy, mint nem tudom micsoda udvari tanácsosságra! Hogy őt fiatalabbnak nézték a segédjénél!

Ez ő! A külső igénytelenség, a belső tartalmasság nagy, igen nagy embere!

(Kolozsvár.)

Cholnoky Jenő dr.
egyetemi tanár.

Balatonfüred. A Tamáshegy tetejéről a tihanyi félsziget. — Lóczy felvétele.

Sürgős fennivalók.

MINT sorscsapás viharzott el felettünk a múlt esztendő. Pusztító árvizek és felhőszakadások egész megyéket tettek tönkre, nagy gazdasági válságot okozva.

Két év óta tapasztalhatjuk a balatoni fürdők csökkent látogatottságát. Ha még nem is ismertek a pontos számadatok, ezeknél sokkal hangosabban szólnak az üresen maradt villák, az üres szállók, az üresen robogó vasút, az utas nélkül közlekedő

hajó és a vendég nélkül tátongó éttermek.

Szabad-e mindent az időjárás és a rossz pénzviszonyok terhére írni? Nézetem szerint még ha úgy volna, még akkor sem.

Tihany az apátsági templommal az Echo-dombról. — Lóczy felvétele.

Tihany. A Nyársas-hegy geizirkúpja délről. — Lóczy felvétele.

Nem szabad összetett kézzel várni a jó szerencsét, hogy az idén tán majd magától megint minden jóra fordul és a rossz viszonyok dacára is folyton épülő, fejlődő, szépséges Balatonpart nem lesz képes befogadni az odatolóuló közönség ezreit.

Sok még az alapozni, sok még a javítani való. Nem szabad, hogy az odajövők panaszokkal távozzanak, mert ha ez történik, akkor a több látogató csak baj, mert annál többen viszik a rossz hírt szerte a hazába. A közönség pedig általánosít, nem azt mondja, hogy egyik vagy másik helyen bizonyos hiányokat tapasztalt, hanem egyszerűen, hogy a Balaton körül nem lehet nyaralni, mert ott minden rossz.

Meg kell találni a módot, hogy az érdekeltek, a fürdők gazdasági vezetése és fejlesztése tekintetében együvé hozassanak, eltanulják egymástól a jó eszméket, a kifejlődő eszmecsereben felvetődő hasznos dolgokat pedig saját javukra érvényesítsék. Meg kell őket tanítani, hogy *csak a közös munka, az erős összetartás hozhat átklások gyümölcsöket*. Tudom, hogy ez már sokszor volt hangoztatva, de ez az a dolog,

amit addig nem szabad nyugodni hagynunk, míg meg nem valósul. Nézetem szerint nem is ott kell kezdeni, hogy mindjárt egy közös nagy értekezletet tartsunk; hanem a szövetség tervszerűen előbb az egyes egyént, azután a telepet keresse meg és csak miután személyes érintkezés útján mindenkit meg lehetett puhítani, akkor kell egybehívni az egészet, hogy már az ismert eszmék kivitelére a szövetség megbízást kapjon.

Ennek a közös munkának első és legsürgősebb feladata a *közös hirdetés* eszméjének megvalósítása. Ennek az imponáló együttes fellépésnek rendkívüli erkölcsi súlyt tulajdonítok és hiszem, hogy a fürdők méltatásánál, elbírálásánál hatalmasan fog javukra a mérlegbe esni.

Ennek kell megelőzni minden egyéb tennivalót, csak ezután jöhet a *külön fürdővonat, a járatszaportítás, a bécsi közvetlen kocsis* stb., minden, a közlekedés javítására célzó tevékenység. Jól megfontolva odajutunk, hogy ez utóbbinak nyomon kell követni a reklámot. Hiábavaló lesz azonban a világ minden különvonata, akár a legolcsóbb menetdíjakkal, ha ezt nem előzte meg a *reklám*. Mert vajjon ki vesz rólunk majd — mondjuk — Bécsben tudomást, honnan fogják ott fenn megtudni, hogy hol van a Balaton, hogy kényelmesebben és olcsóbban lehet odajutni, mint akár a Wörthi-tóhoz, ha nem üjtük meg hangosan a nagydobot? A reklám minden

módját fel kell használni, még pedig természetesen itthon magyarul, Bécsben *német nyelven*. És itt első sorban a *nagy fürdőknek* kell jó példával elül járni.

Nem állhat meg az a kifogás, hogy ők úgylis hirdetnek külön. Ezt megtehetik, sőt meg is kell tenniük, hiszen némelyiknek más céljaik is vannak, de előnyükre volna-e az, ha a kisebb fürdők összeállva, meghirdetik

Tihany a Kolostorral a Kopasz-dombról. — Lóczy felvétele.

a balatoni telepeket és őket kihagynák. Ez nagyon rosszul venné ki magát, nagy szépséghiba esnék rajtuk és okai ők maguk volnának, de egy fürdő helyes vezetése mellett ilyen dolognak nem is szabad megadni.

Sürgös ügy a *plakátkérdés* megoldása is. Úgy látszik, nem marad más hátra, mint egy élsőrangú festőművészt ezzel megbizni. Bármilyen legyen is a plakát alapgondolata, egyet nem tudnék belőle elengedni, és pedig, hogy az egyik sarokban a Balaton térképe az ő jellegzetes alakjával rajta legyen, felsorolva földrajzi fekvés szerint a ma üzemben levő összes telepek, úgy hogy a Balaton fekvéséről, megközelíthetőségéről a plakát maga mindjárt felvilágosítást adjon, ingyen azonban a plakátokat kifüggeszteni nem fogják soha.

A sok sürgős tennivaló közül e kettőt ragadtam ki egyelőre, mint a legfontosabbakat.

A múlt év sok kellemetlenségei és keserőségei után várakozásteli szép reményekkel nézünk az új esztendő elé, hogy vajjon gyümölcsöt fog-e hozni szorgos munkánk és fáradhatatlan igyekezetünk, melyben a Balatonvidék fejlesztését, vele együtt a haza egyik értékes vidéke lakosságának jólétét előmozdítani törekszünk, ezzel együtt nagy és hatalmas szolgálatot téve a nagyközönségnek, a mennyiben mindez a munka elsősorban az ő közegészségügyi érdekét szolgálja. Azzal az igaz óhajással zárom e sorokat, hogy az új fürdőidény valóra váltsa mindenkinek a legszébb reményeit.

(Budapest.)

Sümei József dr.,
fürdőorvos.

A Balaton és az iskolák.

ABALATONI SZÖVETSÉG, mely uton-útfélen gáncsoknak van kitéve mind az egyesek, mind némely ujságok részéről, ha egyéb eredményre sem mutathatna rá, mint arra, hogy az ország tanuló ifjúságának figyelmét szépséges tavunkra irányította, már így is feltétlen elismerést és dicséretet érdemelne minden elfogulatlanul gondolkodó hazafi részéről.

Ami, akinek látó szeme van és akar is látni, az nem tagadhatja, hogy a Balatoni Szövetség vezetőségének nagyarányú munkássága egyéb, a Balatonnal összefüggő dolgokban is eredményes és gyümölcsöző volt.

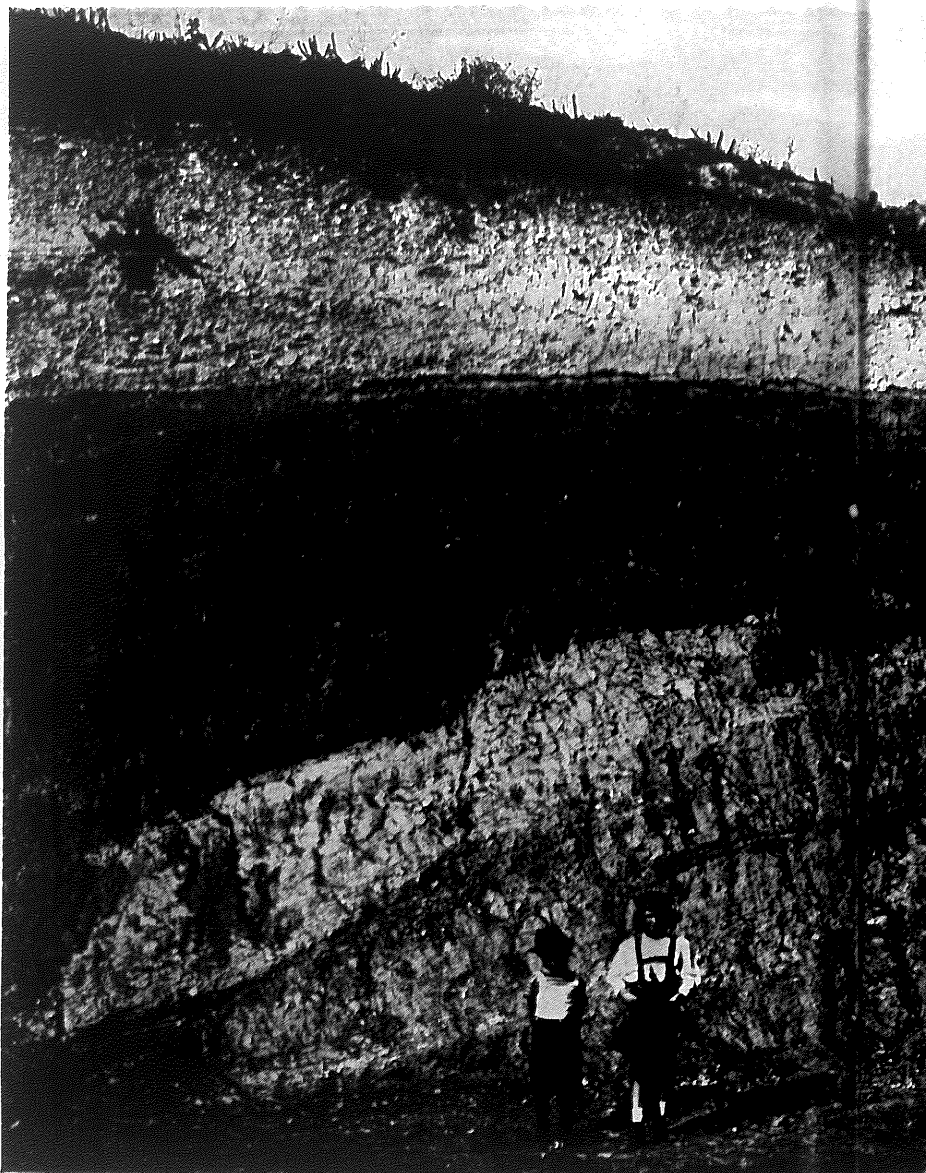
Hisz ma már komolyan lehet arról is beszélni, mint ahogy a B. Sz. legutóbbi választmányi gyűlésén szóba is került, hogy az ifjú házasságokat Velence nevezetességei és Svájc bércei helyett a Balaton felé kell biztatni.

Jelen soraimnak nem az a célja, hogy a B. Sz. összes munkásságát ismertessék, hanem csak arra az örvendetes tényre akarok rámutatni, mely a

hazai iskolák tanulóinak és tanárainak a Balaton felé való özönlésében nyilvánul.

E végből fel fogom használni az iskolai értesítők adatait, melyekből mindenki láthatja, hogy a Balaton már eddig is nemzeti közkinccsé vált; hogy a Balaton a turistaság szempontjából is megállja helyét a Magas-Tátra és a bércezes Erdély mellett, sőt némely tekintetben felül is mulja őket.

Valóságos meleg szeretetet és rajongás látszik azok-

Csopak. A Béketető alatti vasúti be-

ből a sorokból, melyekben az egyes tanintézetek balatoni kirándulásokról beszámolnak.

Mielőtt e beszámoló részletes vizsgálatát megkezdem, még egy örvendetes dolgot kell felemlítenem s ez az, hogy a Balatont nemcsak a középiskolák tanuló keressék fel, hanem a tanítóképzők és polgáriskolák növendékei is, és pedig fiúk és lányok egyformán. Könnyű elképzelni, micsoda érzéket kelt a Balaton szemlélete az ifjú lelkekben s hogy a szeretet tüze, mely a Balaton látásával a diákszíveket átveheti, nem egykönnyen lobban el, hanem akkor is megmarad, mikor már a kis diákból deresfejú polgár, a mosolygó lánykából pedig szor-

galmas háziasszony és családanya lett. Mert most is igaz az, a mit Garay János 1847-ben írt a Balatoni Kagylók Vezérhangjában :

«Halászni mentem én is De a helyt, hogy tavának
A Balaton vizére, Én leheték buvára :
Szélét, hosszát megjártam, Engem kerite csalfán
Lebuktam fenekére. A nympha szigonyára.»

A balatoni nympha szigonya most is sikerrel

vasuti bevágás. — Lóczy felvétele.

halász a szívekre, bizonyítékai ennek a különböző iskolák értesítői.

A nagyváradi-olaszi községi polgári leányiskola értesítőjében olvasom, hogy midőn az alföldi lányok vonata a Balatonhoz ért, «nagy volt az örömiadalom, mikor Aligánál föltáruult a Balaton gyönyörű, haragos felszine.» Nem is tágítottak a leányok az ablakoktól, annyira el voltak bűvölve a tó szépségétől. Tihanyban pedig az egyik utas így kiáltott fel: «Mit is érezhettek a honfoglaló ősök, meglátva e pazar szépséget?»

De halljátok most a legszebbet!

«Utolsó balatoni állomás volt Fonyód, ahová

külön hajó (60 K.) vitte át az utasokat Badacsonyból. A Balaton már nem volt haragos, szeliden himbálta a hajót a kis leányok nagy öröme. Sajnálták is, hogy olyan hamar partot ér s az egyik kis utas sírva is fakadt az utolsó hajóutazás után; a kikötőtől a vasuti állomásig könnyeivel öntözte az utat; alig tudtuk megvigasztalni.»

Kell-e ennél szebb és melegebb apotheosis? Ugyanaz történt ezzel a kis leánnyal, ami Garay szerint magával a Teremtővel, mikor lenézett erre a környékre, meg a költővel magával is, mikor Tihany bérczfokán hallgatva a felcsendülő harangszót, e szép sorok születtek lantján:

«Visszhang-e ez felülről? Vagy lenn a víz alatt
A túlvilágból hallni e csoda hangokat?
Ne kérd'! Istent dicsérik a földek és vizek!...
Belévegyül a csepp is, mely szememen rezeg.»

A fentebbihez hasonló melegségben az a beszámoló is, melyet az eperjesi m. kir. áll. tanítónéközpontintézet értesítőjében olvasunk a növendékek balatoni kirándulásáról. «Mara-dandó mély hatást gyakorolt — így szól a beszámoló — növendékeinkre az a pompás szép látvány, melyet a Balatonnak első feltűnése, majd további szemlélete nyújtott.» Majd ismét: «A kedves szép képek egész sorozata váltogatta egymást a felejthetetlen uton!»

De itt mindjárt meg kell említenem, hogy a Balaton népszerűsítésének szépen vannak akadályai is. Egyet fel is említ az előbb említett értesítő. Hadd álljon itt szóról-szóra: «Úgy a Kassa-oderbergi vasut, mint az államvasutak félárú vasuti jegyet és külön kocsit, Kassától a gyorsvonathoz egy külön III. o. kocsit bocsátottak a kirándulók rendelkezésére, amit hálás köszönettel említünk fel e helyen is; a Déli Vaspálya-Társaság azonban enemű kérésünket nem teljesítette.»

A verseczi polgári leányiskola beszámolója már nemcsak a szépségekről, hanem a hasznos dolgokról is megemlékezik. A növendékek füredi fürdéséről szólván, így kiált fel az utirajz írója: «Örömük határtalan volt. Első fürdés a Balatonban, micsoda boldogság!» De jól volna ezeket a szívből fakadt sorokat a

D. V. üzletigazgatósági épületének rideg falaira felírni!

De meglátták ám ezek a jó versecziek a Balaton rejtett szépségeit is! Mily meleg szeretetet lehelnek e sorok:

«Pár perc és künn vagyunk a Balaton közepén, a nyílt vizen. Alattunk a smaragdzöld, majd azurkék színben ragyogó víz, a csillámló, apró ezüsthullámok, felettünk a mosolygó égbolt, a tiszta levegő lágy rezdülése soha nem érzett kellemes hangulatba hozta kedélyünket.» «Igen, akinek arczát végigszántották a komoly gondok ekéi, a ki a mosolygást elfelejtette, jöjjön a Balaton mellé s itt

újra megtanulja, mi a tiszta öröm, itt újra mosoly költözik arczaira!»

Az előbbiekhöz hasonló lelkes hang jellemzi a debreczeni keresk. tanintézet 1909—10 tanévi kirándulásának leírását is. Itt azonban már a kritika hangja is megszólal, mely természetesen csak a hallomás után indulva, épen nem méltányos és egy cseppet sem kiméletes. Ha Nagy József, mert ő mondta a kesernyés kritikát, még egyszer elhozza Balatonfüredre kíváncsi és tanulni vágyó növendégeit, tudom, hogy másképen fog megemlékezni Balatonfüred urairól!

Egyike a legterjedelmesebb és leglelküismeretesebb beszámolóknak a zombolyai polgári fiúiskola értesítőjéé (1910—11. tanév).

*

Természetes dolog, hogy valamely szép vidék megkedveltetésére nem elegendő maga a szép vidék, kell arra egyéb is. Mert bizony a turisták is emberek, akik a szellemi élvezetek után testileg is fel akarnak üdülni. Ezt pedig csak tiszta, jóhírű vendéglők adhatják meg az utazóknak. Ha ilyenek nincsenek, bizony keserű szájjal távoznak el a legszebb vidék látogatói is.

Szerencsére a Balatonvidék eléggé bővelkedik már olyan vendéglőkben, ahol az utasok mintegy második otthonra találnak.

Valamennyi értesítő a legnagyobb elismerés hangján emlékezik meg a balatonfüredi Grand Hotel vendéglőséről, *Milleker Lajos*ról, nem kevesebb di-

csérettel szólnak a keszthelyi Hullám és Balaton szállók volt bérlőjéről, *Strausz Miksár*ról, akik igazán eltalálták azt a helyes mértéket, mely nekik is tiszteséges hasznot hoz, meg az utasokat is teljesen kielégíti.

Nekem, mint az értesítők krónikásának, nem szabad elmellőznöm azt sem, a mit szintén minden értesítő emleget, hogy a Balatoni Szövetség vezetősége mi mindent meg nem tett, hogy a diáksereg mentől nagyobb és maradandóbb szellemi élvezetekben részesüljön. A szövetség titkára nemcsak a megérkezéskor s elszállásoláskor veszi gondjaiba a haza reményeit, hanem igen sokszor el is kíséri őket a Balaton körül való útjukban, Tihany, Füred, Badacsony nevezetességeinek megtekintésére.

De még az öreg Reischl bácsinak is kijut ám a dicséretekből! Lássuk csak, mit ír a zombolyai polgári fiúiskola hévizi kirándulásáról: «A már említett Hévíznek kénes meleg fürdője van s oly gazdag az előbugyogó vize, hogy egy nap 26.000 hektoliter folyik belőle a Balatonba. Fürdőjét főleg izületi, csúzos bántalmakban szenvedők használják.

A sok nagy és szép épület is elárulja, hogy itt nyáron sok ember fordulhat meg. A fürdő bérlője, *Reischl Venczel* úr már várt ránk és azonnal kijelentette, hogy a *diákokat ingyen füröszteti meg*, de a fürdés után még egy pohár sörrel is megvendégeli őket. Valóban kedves, előzékeny öreg úr volt, akinek szivességét természetesen igénybe is vettük. Milyen lubiczkolás és ujjongás volt a vízben, a melynek alja korpa-

Tihany. A barátságoknál. — Lóczy felvétele.

szerű iszap, a mely a testre nem ragad, hanem leperreg róla, ha a vízből kilépünk».

Az említettekén kívül az utazó diáksereg érdekében még igen sokat tett *Bognár Imre* keszthelyi jegyző, a legfáradhatatlanabb elszállásoló és dr. *Csák Árpád*, a Balatoni Múzeum lelkes titkára és a keszthelyi fürdő intézője.

Az értesítőktől megdicsért vendéglősök közül meg kell említenünk Badaacsonyan *Kaszap Árpádot* és Siófokon *Cservény Ferenczet*.

Vannak a balatoni kirándulások leírásában humoros részletek is. Így például az egyik értesítő *Blaha Lujzát* megteszi operaénekesnőnek, *Révfülöpöt* *Repefülöpnek*; egy csapat a Balatont Balatonröcsögénél látta meg. Ugyanebben az értesítőben olvassuk, hogy az I. Endre által 1055-ben alapított benczés apátság templomát bizonyára egy kiránduló sem mulasztja el megnézni. És mindjárt utána teszi: «Alsó részében láttuk a Szent István idejében épült templomot». Azt is olvassuk ebben az értesítőben, hogy a Balatont övező kúpalakú hegyek mindenikéről mondák szállonganak a nép ajkán s ezeket a mondákat öltöztette költői köntösbe *Kisfaludy Sándor*. Sajnos, a dolog nem egészen így áll. Azokat a mondákat (inkább regéket) *Kisfaludy* képzelete szülte. A nép vajmi keveset tud felőlük. A balatonmelléki népnek is az a baja, a mi az egész magyar népnek, kevés a képzelő ereje. Nagy benne a józan-ság, mint *Arany János* panaszolja.

De térjünk vissza a komoly dolgokhoz. Az értesítőknek legtöbbször pontos adatai, lelkes visszaemlékezései nagy hatással lehetnek a Balatonnak és mosolygó vidékének széles e hazában való megkedveltetésére.

Nincs messze az idő, mikor a kék-Balaton nemzeti közkinccs lesz. Most csak azon kellene lenni, hogy képekkel, cikkekkel, felolvasásokkal, kalauzokkal a külföldi utazókat is idecsalogassuk a balatoni nimfa szigonyára!

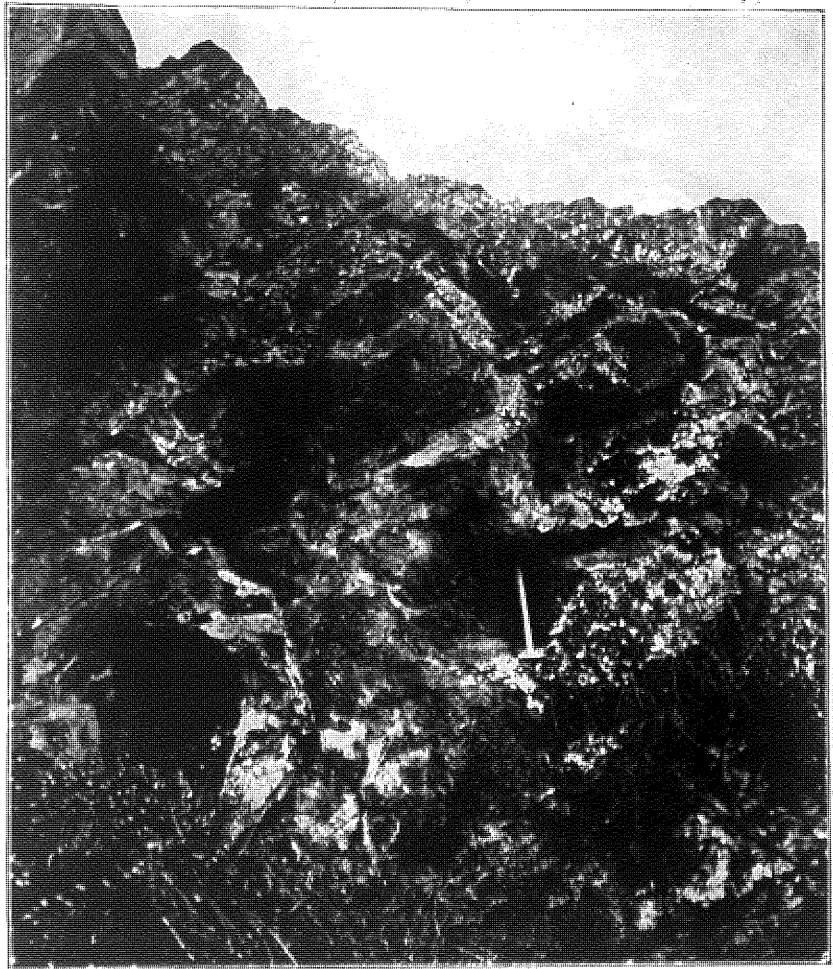
(Keszthely.)

Lakatos Vincze dr.
prem. kanonok.

Mit írtak a Balatonról?

A «Balatonvidék» a szövetség folyóiratáról. A Keszthelyen megjelenő «Balatonvidék» című hetilap 1913 decz. 28-iki (XVII. évf. 52. sz.) számában *Tihanyi Barna dr.* kedves módon emlékezik meg a Balatoni Szövetség képes folyóiratáról. Harmadfél hasáben ismerteti a folyóirat 1913 deczemberi füzetét és a cikkek elején a következőket mondja: «A milyen

Tihany. Tözezes bazalttufa a Csúcshegy nyugati tővében. — Lóczy felvétele.

szép a köntöse, olyan szép a tartalma is. És minden sora a mi drága kincsünkről, a mi magyar vizünkről, mint *Fáy András*, a «nemzet mindenese» mondta, «pannon tengerünkről» beszél szebbnél szebb dolgokat.»

Kiss József és a Balaton. *Kiss József*, a híres költő 70-ik évfordulója alkalmából országos ünneplésben részesült. Az egyik ünnepi beszédéből közöljük a következő részletet (*Budapesti Hirlap* 1913. december 2., 3. oldal): «Fürödtem a fehér Szamos vizében, melynek érintése olyan szemérmatosan hideg, mint a serdülő lány első, félnék ölése, bolyongtam a Mátra tővében és a Vértes vadonában és nyomoztam a nép lelkében, mely az enyémmel rokon. Álltam magas Dévavára égbe szökő romjain és hallani véltem *Körmives Kelemen* 12 társának kalapácsütéseit. A viharos Balaton volt szívem szerelme és a mi haragos szín és a mi csillogó mosoly palettámra került, az mind onnan került».

A balatoni múzeum ásátásai. *Dr. Csák Árpád*, a keszthelyi múzeum-egyesület titkára legutóbb ismét folytatta a múzeum régészeti ásátásait. Az ásátásokat *Fest.ics* herczeg nemcsak megengedte, hanem segélyezte is. Feltártak *Fenek-pusztától* délre mintegy egy kilométernyire a gulyalegelőn 10 méter hosszú és 5 méter szélességű épületet, illetve annak alapfalait. Ez épület alkalmasint őrállomás lehetett. Az ásátás leírása a *Keszthelyi Hirlap* 1913. december hó 7-iki számában jelent meg: (XXXVI. évf. 49. sz.)

A Balaton körül.

Aratás télen. Tanczer József tagtársunktól veszszük a következő sorokat:

«A balatonmenti embert nemcsak természeti szépségekkel, hanem a természet áldásaival is meg-

Hogyne, hiszen a talaj, ahol az aratás történik, elég sikamlós. Igaz, hogy a férfiak úgynevezett jégsarkantyút kötnek a talpuk alá, hogy könnyen el ne csusszanak. De azért, különösen nagy szélben könnyen megesik, hogy egyik-másik jól elvágódik a jégen a többiek nagy multságára. Néha az is meg-

Ponyód. Magas parttal a Béla-telep alatt. — Lóczy felvétele.

áldotta az Uristen. Nyáron gabonát arat, ősszel szüretel s télen, igen télen is arat, még pedig nádat, a mi tekintve, hogy egy kéve nád ára 20—30 fillér, szintén nem csekély jövedelmet nyújt. A nádatarítás nagyon érdekes, szép, bár kissé veszedelmes munka. Nyáron nem lehet üzni ezt a dolgot, mert a nád még zöld, másrészt lehetetlenség az aratást vizen elvégezni, hanem télen, mikor a Balaton befagy és sima jéggel padlózza be a víz ingó felszínét, az aratás könnyen megy. Persze nem olyan görbe kaszát használnak hozzá, mint a gabona aratásához, hanem úgynevezett toló kaszát (lásd I. képet), mely két párhuzamos rúd végére erősített éles penge. A rúd felfelé néző oldalán vékony vesszőkből négyyszögle-

történik, hogy a zombékok közt nem fagy be eléggé a jég s a vigyázatlan derékig beleszakad. Nosza van akkor mentés. Gyorsan tüzet raknak s annál szárogatják a balul jártat. A suhogó, zizegő náderdő pedig lassan eltűnik s hatalmas jégmező marad a helyén, hogy jövőre újra felolvadjon, újra kiszöndeljen».

A téli Balatonfüred. A téli Balatonfüred sok kellemességével az érdeklődés központja. Legutóbb érdekes levelet intézett a fürdőigazgatóságához egyik beteg fürdővendég, ki levelében a következőket mondja: «Kötelességem, hogy ezuton is lerőjjam hálámat a fürdőtelep és a sanatorium vezetőségének azon odaadásáért, tapintata és figyelméért,

Gyenesdiás. A Vadleány-barlang. — Lóczy felvétele.

tes korlátot készítenek, mely a nádat összefogja, hogy szét ne hulljon, amint a penge levágja. Az így levágott nádat aztán kévekbe kötik, mint a 2. képünk mutatja s egy fából készült szánon kivontatják a partra. (3. kép.) Az aratás persze sok mulatsággal jár, különösen, ha lányok is vannak az aratók között.

melyekkel 1913. évi november 14-től egész december 23-ig majdnem 6 hétig tartott ottani tartózkodásomat nemcsak kedvessé, de felejthetlenné is tenni iparkodtak. Összes eddigi szezonjaink között a balatonfüredi 6 hét volt nekem szociális szempontból a legkellemesebb, egészségemre pedig a leg-

üdvösebb és a legeredményesebb. Nagyfokú idegességgel és főleg állandó lelki és kedélydepresszióval érkeztem Balatonfüredre. S tapasztaltam, hogy néhány napi ott tartózkodás után lélekben már megcsillapodva néztem a fenséges nyugalommal elterülő Balatont s hogy víg kedéllyel csodáltam a természetnek gazdag szintárát, melyből egy-egy sáv még a fagyos november és december hónapokban is üdén pompázott a komoran kimagasló Tihanynak lejtőin. Elismerem, hogy az ottani bájos táj, amelyre földrajzi kedvező elhelyezésénél fogva napkeltétől-nyugugráig szünetlenül rá mosolyog a napsugár, hogy a pormentes tiszta levegő, a mélységes csend, a faszorok között elfutó gondozott utak, a tó partja és az illatos fenyőligetek, szóval, hogy Balatonfürednek külső kerete egyedül is képes volt előidézni nálam a gyors átalakulást. Mégis azt hiszem, hogy a

jelentése a lefolyt év számadásairól és a Szövetség vagyonáról. 4. Az évi költségvetés megállapítása. 5. Írásban a közgyűlés előtt 3 nappal (a Szövetség irodájában) beadott indítványok tárgyalása. Balatonfüred, 1914 január hó 4-én. *Batthyány Lajos* gróf s. k. elnök, *Hertelendy Ferencz* s. k. alelnök, *Széchenyi Aladár* gróf s. k. alelnök, *Óvári Ferencz* dr. s. k. ügyvezető alelnök, *Cséplő Ernő* s. k. titkár. — A közgyűlést megelőzőleg d. e. 10 órakor az igazg. választmány tart ülést.

A szövetség gyászja. A Balatoni Szövetség a legutóbbi napokban két igen érdemes és előkelő választmányi tagját veszítette el. Az egyik *Pallavicini Ede* őrgrof, a nagynevű főúr, a ki minden nemes és szép ügyért lelkesedett és a kinek elvesztése tömérdek vállalatot és intézményt döntött gyászba. Az elhunyt nagyúr igen nagy kedvelője volt a Balatonnak és

Vonyarczvashegy. A szentmihályhegyi kápolna-domb. — Lóczy felvétele.

már említett külső keret mellett, főleg a szanatóriumnak és a fürdőknek izlés, tisztaság és kényelem tekintetében teljes kifogástalan berendezkedése lényegesen és számottevően járultak ahhoz, hogy én magamat ott nagyon jól érezvén, a szanatóriumra, mint meleg otthonomra gondolok vissza. Ahol az idegbeteg, a kit nyugtalansága állandóan űz és kerget, olyan kedves pihenőre akad, a milyenre én találtam Balatonfüreden, ott nem egyedül a hely lesz méltóvá a beteg hálájára, hanem a legteljesebb elismerés illeti meg elsősorban azon egyéneket, a kik az ily kiváltságos helyeket a szenvedő emberiség javára felajánlják és fentartják. Itt hálásan gondolok a benzéseknék mai fenkölt lelkű főapátjára, kinek nagylelkűsége emelte Balatonfüredet a legmodernebb fürdőhelyek színvonalára.»

Meghívó, a Balatoni Szövetség 1914. évi február hó 8-án vasárnap délelőtt 11 órakor Budapesten a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség tanácstermében (Rákóczi-út 38. sz. III. 15. lift) tartandó közgyűlésére. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a Szövetség működéséről. 3. A számvizsgáló-bizottság

nyári időben gyakran tartózkodott partjain. — A másik *Antal Gábor* dr. komáromi református püspök, kinek igen kedves tartózkodási helye volt Balatonfüred és csak a legutóbbi hetekben is itt remélte, hogy bajára gyógyulást talál.

A művészi levelezőlapok. A Balatoni Szövetség művészi levelezőlapjai újév táján igen nagy forgalomban voltak. Szövetségi tagjaink közül igen számosan szinte ötletszerűen jöttek ugyanarra a gondolatra, hogy ismerőseiknek a szövetség levelezőlapjain kívánnak holdog ujjét. Ime az egyik czélszerű és éppen nem költséges módja a Balaton megismeretetésének.

Az alapító díjak kiegészítése. A már közölteken kívül még a következők voltak szivesek 100 koronás korábbi alapítványukat 200 koronára kiegészíteni. *Molnár Dénes*, *Kauzli Dezső*, *Simón György* dr. veszprémi kanonokok, *Virusz Vincze* szepezdi földbirtokos, *Kránitz Kálmán* veszprémi cz. püspök.

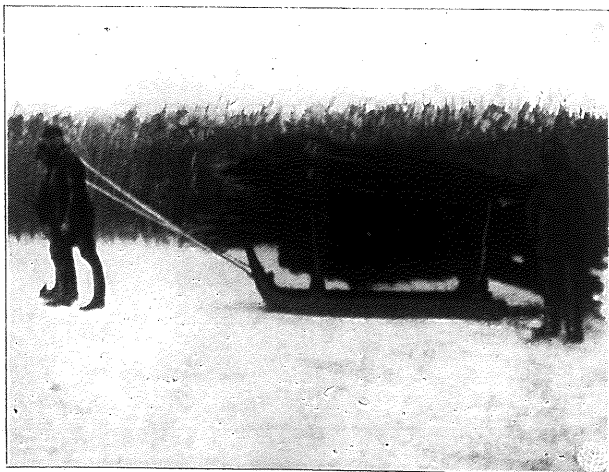
A Magyar Földrajzi Intézet és a Balaton. Ez az előkelő magyar intézet, melynek külföldön is elsőrangú a hire, lekötelező módon foglalkozik a

I. Nádaratás Csopakon toló kaszával. — Tanczer József felv.

Balaton fejlesztésének ügyével is. Nemsokára kikerül tőle a rendkívüli pontosságot és ügyszeretetet igénylő balatoni turista térkép és legutóbb vesszük a hiradást, hogy az intézet kirándulási útmutatókat is fog a tavaszon megjelentetni, a melyek első füzetének egyike a Balatont fogja tárgyalni. A cél az, hogy a tanuló ifjúság és a nagyközönség kezébe olyan kimerítő tanácsot lehessen adni, a melyekből mindenki könnyen tájékozást nyerhessen.

A selmeczbányai Dunántuli kör. A selmeczbányai főiskola hallgatóiból alakult *Dunántuli Kör* elnöke *Magyar János* aziránt fordult szövetségünkhöz, hogy jótékony célra levelező lapjainkból és kiadványainkból engedjünk át. A kör igen jól sikerült estélyt rendezett, melynek egészen balatoni jellege volt. *Borovánszky György* erdőmérnök hallgató ismertette szép gondolatokkal telt tartalmas beszéd keretében a Balatont, melyet a jelenlevő előkelő közönség nagy tetszéssel fogadott «Az egész műsor alatt — mondja az idevonatkozó értesítés — selmeczbányai úrleányok árulták a balatoni kalauzokat és képes lapokat s minden egyes asztal egy-egy balatoni fürdőhelyet képviselvén, annak a nevét kapta és ki-ki arra a címre kapta a világposta tartama alatt a neki címzett lapot, melynél az illető ült. Az énekkar többnyire balatoni dalokat énekelt. A falakat balatoni képek és kizárólag erre az alkalomra készült, a Balaton és környékét ábrázoló festmények díszítették. Szóval nagy súlyt helyeztünk arra, hogy mulatságunk keretében érdeklődést

III. Szállítják a nádat a jégről. — Tanczer József felv.

keltünk ezen a vidéken s hazánk gyöngye a Balaton iránt, megismertessük a Balatoni Szövetség magaslatos és hazafias céljait, hogy ne csak mi dunántúliak, hanem hazánk távolabbi vidékeinek lakói is ismerjék meg és keressék fel akár nyári, akár téli szórakozás szempontjából a külföld fürdőivel versenyző Balatonunkat.»

Hertelendy Ferencz főrendet, szövetségünk zalai alelnökét, az osztrák-magyar bank főtanácsosát a király a Szent István-rend keresztjével tüntette ki. A magas kitüntetéshez minden jót kívánunk!

Balatonszemes gyógyfürdő. Ennek a pompásan fejlődő somogyi fürdőnek a vezető urai arra törekednek, hogy a fürdőhely a gyógyfürdő jellegét megkapja. A határ kijelölést december 2-án ejtették meg. A vármegye képviselőjében *Krieger Ödön* th. főjegyző, *Orel Géza* kir. pénzügyigazgató és dr. *Szaplonczay Manó* tisztii főorvos, a fürdőegyesület nevében *Méhely Pál* udvari tanácsos jelentek meg.

II. Kötözik a nádkévéket. — Tanczer József felvétele.

A községet *Zsolnay Dénes* körjegyző, a grófi uradalmat *Laurencz Ede* intéző képviselték. Biztos remény van arra, hogy a lefolyt tárgyalás alapján a keresett fürdőhely minden nehézség nélkül megkapja a gyógyfürdő elnevezést.

Asszonyok oktatása. Dr. *Kukuljevic Józsefné* az Országos Közművelődési Tanács megbízásából előadásokat tart a falusi asszonyoknak a Balaton somogyi parti községeiben. Az előadások közegészségügyi, gyermeknevelési és háztartási kérdéseket ölelnek fel. Az úrnő irodalmilag is foglalkozik. Ujabb tevékenysége is hisszük, hogy a jól megérdemelt sikert aratják.»

A balatoni kábel fektetés. *Wukschitz Gergely* a a pozsonyi kábelgyár r.-t. főmérnöke és *Schummer Antal* kábelgyári mérnök a *Magyar Elektrotechnikai Egyesület* gyűléstermében vetített képek kíséretében igen érdekes előadást tartottak a balatoni kábelfektetés műszaki munkálatairól. A kitűnő előadást igen számos előkelő szakférfiú hallgatta meg.

A Balaton környékének geológiai képződményei és ezeknek vidékek szerinti telepedése. Amint már ismertettük is, ezt a nevet viseli *Lóczy Lajos* nagy

munkája, mely legutóbb jelent meg. A hatalmas, testes kötet egybefoglalja mindazt, a mit a tárgyról a legnagyobb tudás és legnagyobb szorgalom együvé halmozhat. Sok éven át gyűjtötte nagy tudásunk az anyagot és adatokat könyvchéz, de el is mondható róla, hogy a maga nemében tökéleteset alkotott. E számunk felvételeinek nagy része az érdemes szerző fényképe és abból a 327 szöveg közüi képből való, mely a pompás munkát díszíti.

A siófoki Glatz-émlék. A siófoki érdemes úttörő szobor-alapja javára ujabban Várady Gyula gyűjtő-ívén a következő adományok érkeztek: id. *Angyán Béla* dr. 50 korona, *Deutsch Sámuel* 30 korona, *Lonkai Ármin* 20 korona, özv. *Thanhoffer Lajosné, Dorninger Hugóné, Mokker* százados, dr. *Preyer Hugó, Ellinger Ede* 10—10 koronát.

Az aszófői gazdakör. A Balatonfüred szomszédságában levő Aszófő községben kitünő minőségű borok teremnek. A gazdakörnél mintegy 500 hektoliter új bor van eladásra bejelentve. A borok ára literenként 50—60 fillér.

Hivatalos értesítések.

A *Balaton* hivatalos értesítőknek a *tagok tagsági díj fejében* kapják.

*

Megjelenik minden hó elsején és a szükséghez képest máskor is. Nem tagok részére előfizetési ár egész esztendőre 8 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: *Balatonfüredfüred.*

*

A folyóirat szerkesztésére felügyel *Óvári Ferencz dr. szövetségi ügyvezető aelnök.*

*

Szerkeszti: *Cséplő Ernő, szövetségi titkár.*

≡ APRÓ HIRDETÉSEK. ≡

Badacsonyi fajborok. Kaszap Árpád vendéglős és szállótulajdonos Badacsony—Hableány, küld postacsomagokban kitünő badacsonyi fajborokat. Árlappal szívesen szolgál.

Balatonkenesén eladó egy három szoba és megfelelő mellékhelyiségekkel bíró nyaraló 600 négyszögöl szőlővel s ezenkívül 18 darab 300 négyszögöl és azon felüli nagyságban levő villatelleknek alkalmas parcellák. Az egész birtok egy darabban is eladó. Czim: *Parragh Gyula Veszprém.*

Almádi fürdő r.-t. b.-almádi-i kertészetében nagymennyiségű *tréfa, gyümölcsfa, cserépvirág, rózsafa* és bokr, cserje, mindenféle a kertésztelep áthelyezése miatt igen olcsón eladó.

Alsóörsön, csatlakozó állomástól, Balatontól mintegy nyolczszáz, forráskúttól 80 méterre, balatoni fürdő főútvonalán, vízmentes nyílt helyen, üztetépítkezésre, parcellázásra is alkalmas, 1005 négyszögöl tehermentes villatelek, négyszögölenként négy koronáért eladó. Czim a kiadóhivatalban. (146)

A Balaton- és Hullám-szállodák

≡ átvétele Keszthelyen ≡

TISZTELETTEL értesítem a nagyérdemű fürdőközönséget, hogy Keszthely város tulajdonát képező, eddig Strausz-féle vendéglő és szállodák bérletét én nyertem el. Az összes helyiségeket ujjonnan berendezve fogom megnyitani.

A volt árakat nem emelem és így Keszthely továbbra is a Balaton legolcsóbb fürdője marad.

Ki kell emelnem azon páratlan kedvezményeket, hogy az *előszézonban, vagyis május hó 1-től június hó 15-ig teljes uri el látást szobával, négyszeri étkezéssel egy személyre 5 koronáért adok. Előjegyzéseket már most elfogadok.*

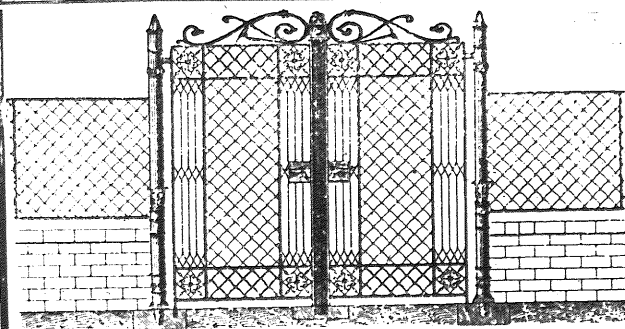
Tévedések elkerülése végett kérem mindennemű levelezést czimemre Keszthelyre irányítani. — Teljes tisztelettel

ANTAL JENŐ,

a Balaton- és Hullám-szállodák
≡ bérője Keszthelyen. ≡

KERÍTÉSEK ÉS KAPUK

kovácsolt vasból és drótfonattal kombinálva, egyszerű és díszes kivitelben, saját védett mintái vagy külön rajzok után készíttetnek

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI

császári és királyi udvari szállító czégnél
BUDAPESTEN:
Közp. iroda és mintaraktár: IV, Ferencz József-rakpart 21. sz.

Hirdetési áraink : egész oldalon
egyszeri közlés 100 K, féloldala-
on 50 K, negyedoldalon 25 K.
Többszöri hirdetésnél megfelelő
engedményt adunk.

HIRDETÉSEK

KÖZSÉGEK ÉS TESTÜLETEK KÖZÉRDEKŰ
HIRDETÉSEIT DIJMENTESEN KÖZÖLJÜK.

Kishirdetések ára 20 szóig 80
fill., ezen túl minden szó 4 fill.
(Ennek értéke előre beküldendő)
Hirdetéseket fölvesz a kiadó-
hivatal: Balatonfüreden.

Eladó villatelkek, villák, házak és háztelkek.

Eladó villatelkek. *Kisársón.* Badacsonytomaj község határában a kisórsszőlőhegy vasúti megálló körül elterülő remek kilátást nyújtó villatelkek Purgly Pál tulajdonos által (lakik Siófokon) szabad kézből négyzetötenként öt korona átlagárban eladók.

Balatoní számoló-czédulák.

Ezre egy koronáért kapható a Balatoni Szövetségnél Balatonfüreden.

Hazai villamossági részv.-társ.

Balatonvidéki elektromos művek műszaki irodái:
Balatonfüred, Siófok, Balatonföldvár. Elvállal
erőátviteli és világítási berendezéseket. Izzó-
lámpák. Csillár-raktár

PALACZKKUPAKOKAT

elsőrendű kivitelben gyártanak

Dr. Wágner és Társai
Budapest, IX., Tinódy-utca 3.

Különlegesség:

Legdíszesebb kiállítású palaczk-
kupakok finom italok számára.

Tessék 147. számú árjegyzékünket kérni.

MŰVÉSZI

balatoni bélyegek

darabonként 2 fillérjével kaphatók

a Balatoni Szövetségnél

BALATONFÜREDEN.

Kisebb rendelés levélbélyegek-

ben is beküldhető.

Balatonfenyvesen, Máriatelep szomszédságában, Badacsonynyal szemben eladom 551 négyszögöl kiterjedésű, szép fenyőkkel beültetett telkemet, mely a Balaton homokos partjától alig száz lépésnyire van. A telepre a legszebb fejlődés vár. A déli vasút állomása néhány percnyire van. Nagyon előnyös vétel. *Dr. Eöttevényi Nagy Olivér,* kir. jogtanár Kassa.

Viriusz - telepen Szepezden

(Zalamegye)

villák szőlővel, vagy szőlő nélkül, úgyszintén parcellázott villatelkek olcsón eladók. A telep a Balaton egyik legszebb és legegészségesebb pontja. Körülvéve erdővel, teljesen por- és szunyogmentes. Helyben vasúti, hajóállomás és postahivatal. — Bővebbet

Viriusz Vincze földbirtokosnál Balatonszepezden.

Eladó uri nyaraló, esetleg bérbeadó. Egy nagy terem, négy nagy szoba, cselédszoba, fürdőszoba, vízvezeték, verandák, terraszok, pinczék. Uri berendezés. Három hold szőlő, vinczellér-lakás, istállók, kocsiszin; ez autósinnak is igen megfelelő. Badacsonylábdiban, a Balaton legszebb partján. Festői kilátás a remek szigligeti öbölre és a csodás szép szigligeti tájra. A Balatontól nyolcz percnyire. Vasúti állomás, posta, távirtda, távbeszélő, orvos, gyógyszertár stb. Bővebb a tulajdonosnál, Ibos Nándornál, Badacsony.

Balatonfüred legszebb helyén, hajó- és vasútállomáshoz közel, cirka 2000 négyszögöl, felerészben termő ojtványszőlő és felerészben gyönyörűen parkirozott villatelek. kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Perczel Sándor Balatonalmádiban.

Vásároljunk

A BALATONI SZÖVETSÉG
♦♦ művészi levelezőlapjaiból ♦♦

Ezre 30 korona
Száza 4 korona
Darabonként 6 fillér

Megrendelések a BALATONI SZÖVETSÉG titkári hivatalához BALATONFÜREDRE küldendők.